

Datum 2024-04-10

Ärendenummer SLK-2023-01124

Kulturdepartementet

ku.remissvar@regeringskansliet.seku.kkm@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ku2023/01093

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Kulturdepartementet - Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Göteborgs Stad välkomnar utredningens ansats att utveckla och stärka samverkan och dialog mellan stat, regioner och kommuner. Staden instämmer i utredningens behovsanalys och konstaterar att staden under lång tid efterfrågat en utveckling av nuvarande kultursamverkansmodell. Utredningens förslag är väl motiverade och betonar den lokala nivåns betydelse för att uppnå de nationella kulturpolitiska målen. En av de största förändringarna i den utvecklade kultursamverkansmodellen är att kommunerna genom föreslagen lag får en given plats i modellen både i samverkan och genom möjligheten att fördela statsbidrag. Detta går väl i linje med ansatsen att beslut bör fattas så nära invånarna som möjligt på lägsta ändamålsenliga nivå. Det är av stor vikt att kommuner med olika karaktär och storlek i hela landet ska kunna medverka utifrån sina förutsättningar. Staden ser att det är viktigt att värna lokala och regionala perspektiv. Då kommunerna ansvarar för en betydande del av den offentliga kulturfinansieringen är det rimligt att de får en tydligare roll i kultursamverkansmodellen. Staden bedömer att den föreslagna samverkansmodellen medför ökat inflytande för landets kommuner, i synnerhet storstadskommunerna.

Göteborgs Stad ser positivt på de föreslagna kultursamverkansplanerna, vilka i kontrast till de ofta allmänt hållna regionala kulturplanerna, fokuserar på konkreta insatser. Staden ser dock en risk att den långsiktiga politiska styrningen i dagens regionala kulturplaner ersätts av en mer kortsiktig politisk styrning. Staden bedömer dock att fördelarna överväger och ser att kultursamverkansplanerna kan bidra till utveckling. Planerna kan bidra till att skapa en mer jämbördig dialog mellan parter, även om frågor kring mandat och roller behöver tydliggöras ytterligare. Göteborgs Stad välkomnar att statliga myndigheter föreslås medverka mer aktivt i planering och genomförande av kultursamverkansplaner. Vidare ser staden positivt på att kommuner ges representation på tjänstepersonsnivå i kontakten med statliga myndigheter samt på politisk nivå i samverkan med kulturdepartementet.

Göteborgs Stad välkomnar att de större kommunerna föreslås jämsättas med regioner. En direkt dialog med den statliga nivån är strategiskt viktig för storstadskommunerna, särskilt kopplat till ekonomi. Ett exempel är Göteborgs muséer som har Göteborgs Stad som huvudman och är landets största kommunala museiorganisation. Dock vill staden uppmärksamma att utredningen visar på en trend där regioner och kommuner över tid stått för en ökad andel av kostnader inom kulturområdet. Staden vill understryka att det finns en risk att den statliga finansieringen fortsätter att minska. Göteborgs Stad bedömer att den föreslagna anslagsstrukturen riskerar urholka medlen jämfört med indexeringsindexering. Ett sakanslag som ska tas ur regeringens utrymme för de offentliga utgifterna blir en förhandlingsfråga. Staden menar att det snarare krävs ytterligare medel för att få ut en maximal effekt av modellen.

Göteborgs Stad instämmer i utredningens skrivning om kommunernas utmaningar att hantera riktade statsbidrag. Riktade bidrag gör det svårt för kommuner att planera och styra sina verksamheter. Staden välkomnar förslaget att samla de riktade statsbidrag som i dag finns hos Kulturrådet i särskilda "kulturpåsar" som kan fördelas samlat till respektive kommun. Förslagen bedöms ge kommunerna större rådighet över de samlade resurserna för kommunal kulturverksamhet. Den föreslagna lagen möjliggör kommunöverskridande samarbeten vilket är en betydelsefull möjlighet.

Respekt för den konstnärliga friheten föreslås utgöra ett lagreglerat krav för att kommuner och regioner ska få fördela statsbidrag. Staden instämmer i utredningens slutsats att den föreslagna lagen inte bör föreskriva en viss form för hur oberoendet ska säkras utan att det lämnas åt dem som fördelar statliga bidrag att utarbeta och beskriva hur det ska ske. Göteborgs Stad ser möjliga svårigheter med att använda begreppet "konstnärlig frihet" i den nya lagen, då det riskerar att leda till olika tolkningar.

Förslagen öppnar upp för nya kulturyttringar, vilket Göteborgs Stad bedömer bidrar till att främja ett kulturliv i utveckling. Staden anser att det är positivt med breddningen av konstformer men att kravet på professionalism innebär en begränsning som kan drabba det fria kulturlivet och amatörkulturutövarnas förutsättningar. Avsikt och konsekvens av förslagens krav på professionalism behöver analyseras och förtydligas.

Förslagen syftar till att uppnå administrativa förenklingar och minskad detaljstyrning från statens sida. Av utredningen framkommer att statens uppföljning bör inriktas på att mer selektivt utvärdera effekterna av arbetet med längre intervall. Göteborgs Stad bedömer att det i grunden är positivt men ser en risk för ökad administration inom kommunerna.

Göteborgs Stad anser att det skulle vara önskvärt med ett tydligare barnrättsperspektiv. Vidare menar staden att det inte behövs ytterligare nationell styrning avseende kulturell orientering i skolan då uppdraget redan idag finns beskrivet i läroplan och skollag. Avseende utredningens bedömning att tillmäta de estetiska ämnena i grund- och gymnasieskolan större vikt bedömer staden att frågan kräver vidare analys av utbildningsdepartementet.

Avslutningsvis vill Göteborgs Stad lyfta vikten av att kommande förändringar från statligt håll görs i dialog med SKR och i samråd med kommuner och regioner.

Utöver ovanstående synpunkter bifogas yttrande från Göteborgs Stads kulturnämnd som bilaga.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen antecknade Emmyly Bönfors (C) som yttrande en skrivelse från den 8 april 2024, se bilaga.

Göteborg den 10 april 2024
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yttrande angående – Remiss från Kulturdepartementet - Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Centerpartiet ställer sig positiv till betänkandets grundidé om att fler ska ha tillgång till den offentligt finansierade kulturen. Vi värnar fortsatt principen att kultursamverkansmodellen ska ge utrymme för regionala variationer och prioriteringar samt bidra till en kulturpolitik närmare medborgarna. Den finns för att skapa förutsättningar för att stärka både lokal och regional kultur.

Det finns dock några områden som vi särskilt önskar lyfta som vi ser behöver tas med i det vidare arbetet för att nå målet om kultur i hela landet.

Finansieringen måste ha utrymme för utveckling

Finansieringen måste säkerställas och vara långsiktigt hållbar, men det måste också finnas rum för utveckling. De statliga bidragen får inte riskera att urholkas och regionerna bör fortsatt vara ansvariga för att fördela det statliga kulturstödet samt att ha ett helhetsperspektiv för att säkerställa den kulturella infrastrukturen i hela regionen.

Värna framtidens kulturliv

I förslaget finns en risk för att förändringar föreslås inom ramen, något som skulle påverka befintlig verksamhet inom kultursamverkansmodellen negativt då samma pengar måste räcka till fler och mer. Om målgruppen för samverkansmodellen ska kunna breddas samtidigt som kulturlivets befintliga infrastruktur värnas, behövs betydande ekonomiska tillskott till modellen.

Kultur som når hela Sverige

Det är nödvändigt att se till att alla inblandade får vara med och bestämma, och att resurserna delas ut på olika platser inom kommuner och regioner för

att få invånare att engagera sig överallt. Om indexering och uppräknings av statlig ekonomi inte ligger som en garant för modellen, så kommer kultursamverkansmodellen att mista sin styrka och kostnaderna kommer att landa på regionerna.

Om ovan punkter inte ses över, kommer vi att se konsekvenser som slår på fasta kulturinstitutioner, de mindre kommunerna och det fria kulturlivet. För Centerpartiet är det viktigt att den fria kulturen är fortsatt stark och levande, samt att det är armlängds avstånd som fortsatt är själva grundprincipen i modellen. Dessutom är det av stor vikt att barns och ungas rätt till kultur bör poängteras än tydligare i utredningen – det är nästa generation som är vår framtid.

Civilsamhället och det fria kulturlivet behöver stå starka – var och en för sig.

I utredningen har man valt att inkludera både civilsamhället och det fria professionella kulturlivet under begreppet det fria kulturlivet.

Sammanläggningen gagnar inte civilsamhället utan snarare osynliggör dessa aktörer än mer. Civilsamhället och det fria kulturlivet har dessutom olika utmaningar och behov även om vissa sammanfaller.

Generellt saknas konsekvensanalyser i utredningen.